

Hogni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
viðurslønina
2012

Hogni
Djurhuus

MYND: HEINESEN MYNDIR

UMAFTUR AFTURUM

Flýggja til trappuna

Alt er betri í Danmark. Alt er bíligari í Danmark. Alt er betur skipað í Danmark. Danskarar eru nógv klókari og gløggari enn føroyingar.

Men tað er eingin umbering hjá føroyingum fyri ikki at flyta heim aftur til Føroya.

Sum Føroyar eru nú, eru tær tó ikki lokkandi ella tølandi hjá nógvum. Tí skulu nakrar tiggjutals milliúnir brúkast at gera Føroyar góðar hjá teimum, sum ikki bógva her. Børnini hjá teimum, sum velja Føroyar fram um Danmark, skulu í øllum førum ikki svøлта og vera fátæk sum børn hjá teimum, sum noyðast at vera í Føroyum ella vilja vera her, hóast alt.

Makrelur bjargar ongum samfelag, heldur ikki laksur. Men fær Fróðskaparsetrið hundrað milliúnir ella meira, so fer at standa væl til í Føroyum í allar ævir. Men tað fata politikararnir ikki.

Miðbýurin í Havn er steindeyður. Men ikki leingi afturat. Tí nú verður ein trappa, ein uppihaldstrappa, bygd. Har kunnu tey ungu, blómandi framtíð Føroya eftir at tey hava verið í Danmark og vent, sita og drekka

øl og roykja sær eina feita ella báðar tvær. Og miðbýurin fer at liva.

Tað kostar sjálvandi. Men einsamallar mammur, fólkapensjónistar og Landssjúkrahúsið undantikin er ivaleyst av pengum í Føroyum.

Ein uppihaldstrappa fer at skapa slíkan trivnað, at tað verður ikki meira enn so, at brúk verður fyri heilsuverkinum.

Í staðin fyri at geva grýlunum danskt tilbóðsgóðgæti í føstubyrgan eiga børnini, sum fasta alt árið, at fáa góðan mat, eina greipu av ræstum fiski til dømis ella nøkur knetti heim við sær.

Uppiholdstrappan verður hent hjá teimum nógvu, sum fara at fáa uppihaldsloyvi í Føroyum, tí sjálvandi er eisini pláss fyri øðrum í Føroyum enn heimvendum og afturvendum og burturvilstum landsfólkum. Vit hava ráð. Avlop í landskassanum og vinnan rinda.

Latið okkum seta okkum sum mál at fáa 5.000 fólk til Føroya at vera um árið, so nógvar føroyingar í Danmark sum gjørligt og so fylla kvotuna upp við flóttafólkum og IS hermonnum.

Stívliga 20.000 føroyingar bógva í Danmark, so fimm-seks ár og øll eru heima aftur á beru klettunum. Her er bæði dýrari og í allar mátar verri enn í Danmark, men vit hava brúk fyri føroyingum í Føroyum. Til hvat? Nei, tað hevur eingin sagt enn. Men tað er, sum skilst, okkurt við at

gjalda fólkapensjónina hjá okkum gomlu, sum annars longu eru tvingað at rinda 15 prosent til okkara eftirløn, so ikki verður neyðugt at geva okkum fólkapensjón, tá tann dagurin kemur.

Uppiholdstrappan í Vágsbotni verður so stór og breið, at har fáa nógv sitið í senn. Hon verður ikki minni enn trappan í filminum Krígs-skipið Potemkin.

Og hon kann brúkast til mótmæli. Føroyingar mótmæla øllum og fáast til at skriva undir alt, sum liggur á handilsdiskinum.

Tað minnir um svensku barnabókina á sinni um kammerat Jesus, javnlíkan Jesus. Nógv mótmæltu, tí bókin skuldi vera ógudilig. Tað søgdu onnur, tey fáu, sum løsu bókina, nøkur, áðrenn tey mótmæltu, nøkur mótmæltu fyrst og løsu so bókina aftaná. Tey flestu mótmæltu bara og løsu ikki bókina. Hon var skaðilig fyri børn, søgdu hini, sum heldur ikki løsu hana.

Eg las bókina, eiga hana enn, haldi eg, men eg mótmælti ikki. Bókin er vánalig, men óskaðilig.

Føroyingar mótmæltu NemID uttan at vita, hvat NemID veruliga er. Tað var heldur ikki neyðugt at vita tað, tí onkur segði, at NemID vil okkum føroyingum ilt, einki annað. Danin er Fanin. Hann skal ikki vita, nær vit eru fødd, at vit eru fødd í gjár.

Men hóast Danmark er best, eru pláss eftir á uppihaldstrappuni.

10
skjótir

Annika Steintórsdóttir Biskopstø

Yrki: Lesandi
Bústaður: Klaksvík

Hvat ætlaði tú at blíva, tá tú bleivst vaksin?

– Journalist. Eg havi enntá stavað tað rætt í eini 'mine-venner' bók frá 1995, tá eg var 8 ára gomul.

Hvat burdi hitt kynið vitað um títt kyn?

– At tá vit kvinnur seta ein spurning, hava vit sum oftast funnið svarið áðrenn. Um okkurt liggur okkum á hjarta, hava vit brúk fyri at tosa – ikki endiliga fyri at koma til eina niðurstøðu. Og fyri veruliga at skilja okkum, snýr tað seg ikki bara um at leggja oyrað til, men eisini um at avlesa okkara kropsmál.

Hvat burdu børn vitað um tað at verða vaksin?

– At barnaárin er tað mest grundleggjandi og nakað vit øll taka við okkum, minnst aftur á, brúka og læra av í vaksnamannalívinum. Og so eisini, at vaksin væl dáma Nutella og sjokomusli, men tey lata bara sum um, at tey ikki dáma tað.

Hvat var seinasti dreymurin, tú gjordi til veruleika?

– Eg flutti til Føroyar aftur eftir 6 ár í útlegd.

Enda setningin: Um eg tordi, so hevði eg...

... tikið eitt ár úr kalendarum, keypt mær ein seglbát og ferðast við sjeikinum og komandi barninum yvir um høv og heimspartar.

Hvat hevði gjørt heimin til eitt betri stað?

– Um folk skiltu hvønnannan betri og annars virdu, viðurkendu og elskaðu, hóast ymiskleika. Og so burdi øll sjálvandi keypt góðu uppfínningina, hitavekslaran, hjá Hera Schwartz, sum eitt stig á leiðini, fyri at gera heimin til eitt grønnari stað.

Nær vart tú seinast veruliga ovfarin?

– Tann 20. mars, tá eg, saman við mínum nærmastu, upplivdi stórslygnu sólarmykingina í túninum hjá mammu og babba, við góðum heimagjørdum sveisarabrillum og vit vóru enntá so heppin at síggja corona'ina, ímeðan mánin myrkalegði lýtuna.

Tað seinasta, tú hevur lært, er at:

... nakað eitur fyrsti og annar veðrættur. Vit eru júst í holt við at keypa hús, og man skal seta seg inn í nógv, sum eg ongantíð áður havi hugsað um.

Tann støðuga ringa samvitskan snýr seg um, at eg:

... ofta eti okkurt, sum kroppurin als ikki hevur tørv á. Og so eigi eg ov nógv klæði, sum eg skjótt má fara at rudda út.

Enda setningin: Føroyingar burdu...

... sæð fleiri møguleikar, bæði í sær sjálvum og eisini hvat vit kunnu lyfta sum samfelag og land, um vit standa saman.

